

Puhtaan siirtymän investoinnit -Tukijärjestelmät

AALTO EE, JOTPA – koulutus

4.6.2025

Pekka Kärpänen

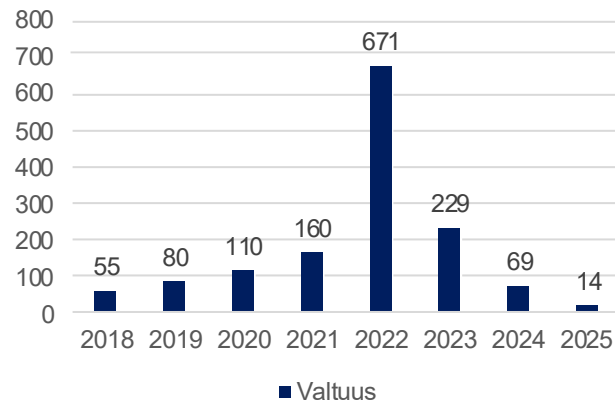
Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Energiatuki

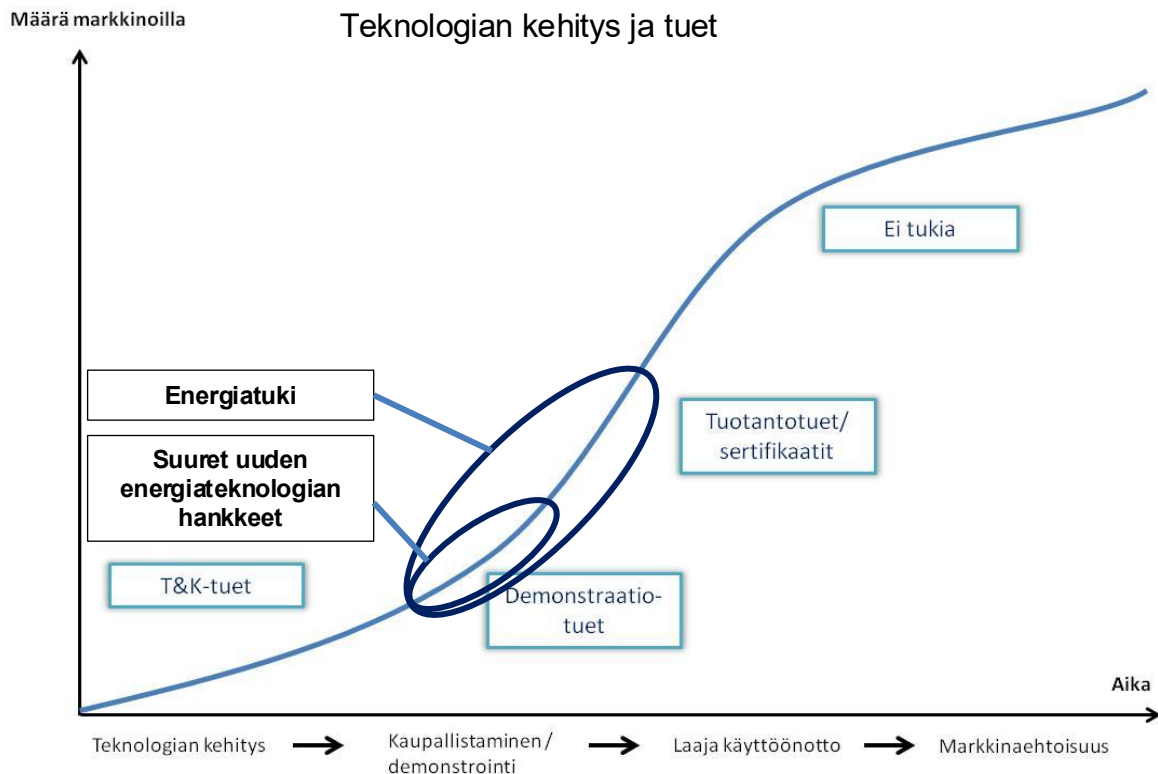
- Valtionavustuslaki → energiatukiasetus (nyk. VNA 262/2023)
 - Yleinen ryhmäpoikkeusasetus (RPA) / ilmasto-, ympäristö- ja energiatuen suuntaviivat (CEEAG)
- Investointi- tai selvityshankkeisiin, jotka edistävät
 1. uusiutuvan energian tuotantoa
 2. uusiutuvan vedyn tai siitä jalostetun polttoaineen tuotantoa
 3. energiansäästöä tai energian tuotannon tai käytön tehostamista
 4. hukkalämmön hyödyntämistä
 5. energiajärjestelmän muuttumista vähähiiliseksi
- Etusijalla uuden teknologian hankkeet
- Energiatukea voidaan myöntää yrityksille, kunnille ja muille yhteisöille.
 - Tukea ei myönnetä asunto-osakeyhtiöille, asuinkiinteistöille tai maataloille.
- Tukipäätökset tehdään Business Finlandissa tai TEM:ssä investointikustannuksista riippuen
 - Pienille hankkeille (investointikustannukset <5M€) jatkuva haku (BF)
 - Ei teknologiakohtaisia allokaatioita
 - Valtuus 14,1 M€ vuosina 2024 ja 2025
 - Suurille demonstraatiohankkeille (>5M€) erilliset haut (TEM)
 - Teknologiakohtaiset allokaatiot mahdollisia (esim. vety)
 - Vuoden 2023 haussa myöntövaltuutta jäljellä 52,8 M€, loput päätökset keväällä
 - Ei uutta valtuutta vuosina 2024 ja 2025

Energia- ja RRF*-tuen myöntövaltuuksien kehitys

- *RRF-energiainvestointituki = Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukainen investointituki
- TEM on myöntänyt 469 M€ RRF-tukea vuosina 2022-2024. Lisäksi BF on myöntänyt RRF-tukea 66,2 M€.
 - Hankkeiden tulee valmistua 30.6.2026 mennessä

Energiatuen tavoite

Tavoitteena on käynnistää investointeja, jotka

- parhaiten edistävät tulevaisuuden energiaratkaisuja vuosien 2030 ja 2035 EU- ja kansallisten tavoitteiden saavuttamiseksi, ja jotka
- ilman energiatukea jäisivät toteuttamatta.

Energiatuki

Ensisijaiset tavoitteet ovat energia- ja ympäristöpoliittisia.
Tarkoituksena ei ole tukea yrityksiä ja yritystoimintaa, vaan hankkeita.
Investointia ei saa aloittaa ennen tukipäätöstä.
Tuki maksetaan jälkikäteen toteutuneita kustannuksia vastaan.

Selvitys- ja katselmushankkeissa tuen osuus hyväksyttävistä kustannuksista on enintään 40-50%
Investointihankkeissa tuen osuus hyväksyttävistä kustannuksista on enintään 15-40%

Uusiutuvan energian hankkeita tuetaan vain **uuden teknologian** perusteella.
Poikkeuksena uuden teknologian vaatimukseen ovat investoinnit **biokaasulaitoksiin**, joita tuetaan myös, kun käytetään tavanomaista teknologiaa.

- **Datakeskusten** hukkalämpöhankkeita ei tueta
 - Energiatehokkuusdirektiivin (2023) kansallinen toimeenpano valmistuu vuoden 2025 aikana. Direktiivi edellyttää, että datakeskuksista on otettava hukkalämpö talteen, joten datakeskusten lämmöntalteenottohankkeita ei enää tueta.

Uuden teknologian hankkeet. Mitä on uusi teknologia?

- Uudenlaisia ratkaisuja, joita ei ole Suomessa laajasti käyttöönotettu. Esim. uusi tapa toimia, olosuhteet, kokoluokka, toimiala.
- Monistettavissa kansallisesti ja kansainvälisesti.
- Tyypillisesti kyse on ensimmäisestä tai ensimmäisistä kaupallisen kokoluokan demonstraatioista.
- Uuden teknologian käyttöönottoon liittyy yleensä vastaavaan tavanomaisen teknologian hankkeeseen nähden ylimääräisiä kustannuksia tai riskejä.
- Ratkaisu yrityksen mielestä uutta, mutta ei välttämättä Suomessa.

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma

- EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) rahoitus tulee EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU).
 - Sisältää 723,9 miljardia euron rahoituksen jäsenmaille.
- Suomen RRF-enimmäissaanto on 1,95 miljardia euroa, josta 1,10 miljardia kohdistuu TEM:n talousarviomomentin kautta rahoitettaviin toimenpiteisiin. Suomen saanto perustuu toteutuneisiin tavoitteisiin.
- Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanokausi on 2021-2026. Toimeenpanon koordinoiva viranomais on valtiovarainministeriö. Keskeisen säädöspohjan muodostavat EU:n RRF-asetus 2021/241 ja kansallinen laki 537/2022 RRF:n hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta.
- RRF-varat on kohdennettu tarkasti Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa määritellyille toimenpiteille, joille kullekin on määritely täsmälliset laadulliset välitavoitteet ja määrälliset lopputavoitteet.
- Suunnitelman yleiset tavoitteet:
 - Kasvihuonekaasupäästöjen vähenemä
 - Tuottavuuskasvu
 - Työllisyysasteen nosto
 - Hoitoon pääsyn nopeuttaminen
 - Tasa-arvon edistyminen
- Arvio rahoituksen kokonaisvaikutuksista on julkaistu osana [Suomen kestävän kasvun ohjelmaa](#).

Suomen RRF-rahoituksen sisällöt

Suomen RRF-enimmäissaanto on 1,95 miljardia euroa, josta 1,10 miljardia kohdistuu TEM:n talousarviomomentin kautta rahoitettaviin toimenpiteisiin.

1. Vihreä siirtymä € 695 milj.	2. Digitalisaatio € 200 milj.	3. Työllisyys ja osaaminen € 575 milj.	4. Sosiaali- ja terveyspalvelut € 353 milj.	5. REPowerEU € 127 milj.
<ul style="list-style-type: none">• Energiainvestoinnit• Kiertotalous• Rakennettu ympäristö• Lataus- ja tankkausinfra• Kipsikäsittely ja ravinteiden kierrätys• Maankäyttösektorin ilmastokestävyys	<ul style="list-style-type: none">• Laajakaista• Digirata• Digitalous• Huipputeknologia• Digitaaliset järjestelmät• Sähköinen asiointi• Kyberturvallisuus	<ul style="list-style-type: none">• TKI ml. infra• Työllisyys ja työkyky• Osaajien maahanmuutto• Ohjaamot• Jatkuva oppiminen• Pk- ja mikroyritysten kansainvälistyminen• Erityistoimialojen tuki• Korkeakoulujen aloituspaikat	<ul style="list-style-type: none">• Hoitotakuun toteutuminen• Kustannusvaikuttavuus	<ul style="list-style-type: none">• Vihreään siirtymään liittyvät luvat• Investoinnit puhtaaseen siirtymään• Vihreää siirtymää koskeva T&K• Merituulivoima Ahvenanmaalla
TEM TA-momentti: € 646 milj.	TEM TA-momentti: € 44 milj.	TEM TA-momentti: € 315 milj.	TEM TA-momentti: € 0 milj.	TEM TA-momentti: € 103 milj.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla RRF-tukea myöntäviä tai tukea itse toteuttamiinsa hankkeisiin käyttäviä viranomaisia ovat ministeriön lisäksi Innovaatorahoituskeskus Business Finland, Business Finland Oy, Energiavirasto, ELY-keskukset, KEHA-keskus, Patentti- ja rekisterihallitus sekä Maahanmuuttovirasto.

Lisää tietoa rahoitusmahdollisuuksista

Rahoituksen tilannesää – Motiva

Tilannesää kokoaa tiedot energiatehokkuuteen, korjausrakentamiseen sekä ilmastonmuutoksen hillintään liittyvistä tuista, avustuksista, rahoitushauista ja -lähteistä.

Tulossa

Valtioneuvoston asetus teollisuuden bioperäisen hiilidioksidin talteenoton edistämiseksi myönnettävästä avustuksesta 140 M€

Muuta

EU:n uusiutuvan energian rahoitusmekanismin vuoden 2024 kilpailutuksen tulokset: Luxemburg tukee Suomen aurinkosähköhankkeita 7 kpl 34 M€, ja saa niistä 80 % uusiutuvan energian tilastoja. Vuonna 2023 Luxemburg rahoitti 7 hanketta 27,5 M€. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410877/seitsemalle-suomalaiselle-aurinkosahkohankkeelle-34-miljoonaa-euroa-tukea-eu-n-rahoitusmekanismin-kautta>

Energiatehokkuusdirektiivi (EU) 2023/1791

- Energiatehokkuusdirektiivillä (EU)2023/1791 säädetään EU-tason ja kansallisen tason energiatehokkuustavoitteista, kansallisesta energiansäästövelvoitteesta ja energiatehokkuuden edistämisen toimenpiteistä.
- Direktiivin muutokset voimaan 10/2023, kansallisen toimeenpanon takaraja 10/2025
- Energiatehokkuusdirektiivi on toimeenpantu energiatehokkuuslailla (1429/2014), joka tuli voimaan 1.1.2015.
- Energiatehokkuuslain päivitys <https://tem.fi/-/energiatehokkuuslain-muutokset-lausunnoille>
- Yhteyspinta mm. EPBD, REDIII, päästökauppa, yhdyskuntajätevesidirektiivi, teollisuuspäästädirektiivi,
- Suomessa energiatehokkuussopimukset edelleen suuressa roolissa direktiivin toimeenpanon välineenä. <https://energiatehokkuussopimukset.fi/>
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023L1791>

Energiatehokkuusdirektiivissä säädetään mm.

- Energiatehokkuus ensin periaate
- Energian loppukäytön vähentämisvelvoite
- Julkisen sektorin rakennusten korjausvelvoite
- Energianeuvonta
- Julkisen sektorin energiankulutuksen vähentäminen
- Energiansäästövelvoite
- Lämmön mittaus, laskutus ja kulutustiedot
- Energiaköyhyys
- Energiapalvelut
- Palvelinkeskukset - raportointi
- Energia muunto, siirto ja jakelu

Aurinkoista kesää

pekka.karpanen@gov.fi

Puhelin 029 504 7882

Matkapuhelin 050 438 3417

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet